

UTRINEK S PROIZVODNEGA DELA

Učenci z visoko delovno kulturo

Šolsko leto se je več ali manj izteklo. Učenci so preizkusili trd začetek novega sistema izobraževanja. Za eno leto so bolj odrasli in z več izkušnjami. Nekatere sedaj čaka zaslužen počitek, drugi bodo morali zamujeno nadoknaditi med počitnicami. Prav gotovo pa je večina spoznala, ali se je odločila za pravo smer izobraževanja, za poklic, ki jih veseli, ki ga bodo z navdušenjem opravljali. Kačček tega spoznanja je vsekakor prispevala tudi delovna praksa oziroma proizvodno delo.

Združeno delo je v zvezi z izvajanjem proizvodnega dela oz. delovne prakse, praktičnega pouka in tistega izobraževanja, ki je sestavina vsakega vzgojnoizobraževalnega programa, prevzelo zelo odgovorno nalogo. Proizvodno delo je namreč moralo organizirati v neposrednem proizvodnem oz. delovnem procesu ob zagotovitvi vseh smotrov učnega načrta in varnosti pri delu.

Če se spomnimo dogodkov v zvezi s pripravami na proizvodno delo pred enim letom, naj povemo, da smo takrat opozarjali, da s pripravami materialnih in kadrovskih pogojev neposredno v TOZD ne moremo biti zadovoljni. Niso bila redka okolja, v katerih so poudarjali, da bodo učenci motili delovni proces, niso bila osamljena vprašanja, kdo bo plačeval proizvodno delo. Posamezni deli združenega dela niso bili pripravljani na prevzem tega pomembnega segmenta reforme. In v marsikateri sredini bi o takrat zastavljenih vprašanjih še danes niso na jasem ali pa si nočejo biti.

In kako je v naši občini, kjer proizvodno delo izvaja, je izvajalo oziroma bo to delo še končalo v jesenskem delu sedemnajst OZD. Mi smo obiskali dve. Upamo, da ni šlo za srečno roko pri izbiri oziroma naključnem obisku. V teh dveh organizacijah, v HOJI in v ILIRIJI – VEDROG so se namreč na to novo nalogo temeljito pripravili in s samo izpeljavo niso imeli težav. Nasprotno, dobili smo vtis, da so o proizvodnem delu premalo razmišljali v šolah.

V HOJI je pet TOZD, ki imajo pogoje za izvajanje proizvodnega dela. V vseh petih TOZD so se nanj dobro pripravili. Z 31-urnim programom so usposobili 19 delavcev, ki naj bi izvajali proizvodno delo učencev v usmerjenem izobraževanju. Ti delavci-inštruktorji izhajajo skorajda iz vseh delov delovnega procesa. V Hoji so skratka pripravili vse, da bi to nalogo dobro opravili. Pripravili so in čakali »velik naval« učencev, ki so ga napovedali v šolah, kjer so si baje bežili glave, kam bodo šolajoče poslali na delovno prakso. Pa teh učencev ni in ni bilo. No ja, prišlo jih je 22, za vsakega inštruktor-

ja eden in nič več. Delovna praksa v Hoji se je tako kaj kmalu zaključila. Prakso so pri njih opravili učenci srednje lesarske šole – 18 jih je bilo, pa po dva učenca iz Centra za rehabilitacijo sluha in govora in iz vzgojnega zavoda.

Kot smo že poudarili, so se v tej organizaciji dobro pripravili, čeprav so pripomnili, da bi že morali razčistiti, kaj hočemo s proizvodnim delom sploh doseči. Nemogoče je namreč, so izpostavili, da v pičlih desetih dneh dijaka seznanimo z delovnim procesom in hkrati tako dobro tudi s samoupravljanjem v združenem delu, z vsakdanjim utripom življenja na delovnem mestu.

Mirjana Lakič

Nasprotno pa so se v Iliriji-Vedrog potrudili, da bi učencem približali obe plati – samoupravno in delovno. Na delovno prakso je prišlo 60 učencev iz treh šol – srednje farmacevtske, srednje tehnične in iz gimnazije Bežigrad. Usposobili so 22 inštruktorjev. Proizvodno delo pa so organizirali le v svečarni s tem, da so jim ostale proizvodne oddelke predstavili in jih tudi seznanili z delom v njih. Veliko časa so posvetili tudi samoupravnemu organiziranju, pripravili so tudi razgovor učencev s predsedniki vseh DPO, učence so povabili na seje samoupravnih organov.

»Ko pride k nam skupina učencev, jim najprej povemo vse o varnosti pri delu, razložimo jim, kaj bodo delali in kako, razložimo jim tehnološki postopek. Potem jih vpeljemo v praktično delo.« je pripovedovala Mirjana Lakič, strojna inženirka, sicer pa mentorica učencev na proizvodnem delu v Iliriji-Vedrog.

»Vse skupine učencev so bile zelo v redu, med delovnim časom jih večkrat obiščemo. Povedati moram, da so bili zelo disciplinirani, z visoko delovno kulturo, da radi delajo in da so bili, kot so sami povedali, z delom zelo zadovoljni. Delo, ki ga opravljam kot mentorica mi je zelo vpeš. Lepo je, če znanje, ki ga imaš, lahko preneseš še na nekoga, ki ti je hvaležen za to.«

NINA LEGAT ČOŽ

IZ HORJULA

Pregled otroške ustvarjalnosti

Neposredno pred iztekom šolskega leta, so v osnovni šoli Horjul – tudi letos predstavili izbor dejavnosti v minulem šolskem letu.

Seveda je najrazvidnejši pregled tega minulega dela tudi to pot nudila razstava. Pa ne le zato, ker so jo tokrat pripravili v večji in prostornejši telovadnici, ampak tudi zavoljo izredno pestrega izbora razstavljenih izdelkov. Tu je bila množica risb najrazličnejših tehnik in motivov, pa domiselne glinene figurice realističnih in zgolj abstraktnih oblik, vsakovrstni modelčki letal in raket ter pravi pravcati šotor mladih tabornikov s povsem naravnim okoljem. Pozornost obiskovalcev pa so prav tako pritegnili tudi sistematično urejeni vzorci kamenin in izdelki čipkarskega, kuharskega ter raznih drugih krožkov. A tudi shematsko in dokumentarno prikazano delo otroških pevskih zborov je zgovorno pričalo o nedvomni kulturni prizadevnosti najmlajših – tembolj, ker so ti vpeti v vse zahtevnejši učni program.

Neodvisno od te zanimive in poučne razstave, a s povsem istim namenom, je v prostorih OŠ potekal tudi kulturni večer. Tu se je »v živo« predstavil otroški pevski zbor pod vodstvom Jožice Lavriša, pa lutkovna skupina z mično igrice o mali vseželjni miški in mlade plesalke z izraznim in prosto izmišljenim plesom. Zlasti slednje so požele kar se da bučen aplavz, saj so se poleg odličnega modernega plesa, predstavile tudi z lastnoročno izdelanimi oblekami.

Prireditvev je naposled v venčkom otožnih pesmi sklenil mešani mladinsko-ženski zbor.

Branko Vrhovce

IZ MESTNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANSKEGA

Vsak delovni človek enkrat letno v gledališče

V Mestnem gledališču ljubljanskem pospešeno načrtujejo novo gledališko sezono 1982/83, ki naj bi hkrati pomenila tudi nov korak v podružbljanju gledališke dejavnosti. Še bolj kot doslej želijo postati gledališka hiša za vse delovne ljudi in občane v Ljubljani, pa tudi v širšem slovenskem prostoru.

Preko 200 predstav v pretekli sezoni si je ogledalo okoli sto tisoč gledalcev v Ljubljani in mnogih gospodarskih in kulturnih središčih. Igralci MGL, ki jih poznamo tudi z njihovih uspešnih nastopov na televiziji in v slovenskih filmih, so prejeli nekaj vidnih družbenih priznanj.

Te dni MGL razpisuje abonmaje za prihodnjo sezono, v kateri bo uprizorilo vrsto zanimivih in razvedrilnih odrskih del. Delovni ljudje MGL so dali pobudo, da bi kulturna akcija v sezoni 1982/83 potekala pod geslom »Vsak delovni človek vsaj enkrat letno v gledališče!«, v to akcijo pa naj bi se vključili tudi občani naše občine.

Ozrimo se na kratko v-dela, ki jih bo MGL uprizorilo prihodnjo sezono.

HUDIČ NA FILOZOFSKI FAKULTETI je politična groteska Iva Brešana v režiji Žarka Petana, govori pa o političnih razsežnostih današnjega časa in bo na

odru MGL uprizorjeno prvič v Jugoslaviji.

Osnovna misel, ki vodi v uprizoritev ANTIGONE Dominika Smoleta v režiji Francija Križaja je njena aktualna vsebina z mislijo na čas najnovejše slovenske zgodovine.

Gledališki komedijski omnibus OBREKOVALNICA Žarka Petana v režiji Aleša Jana ponuja tri različne vsebine povezane v enotno idejno in gledališko uprizoritveno komedijsko hotenje.

Avstrijska drama KAZIMIR IN KAROLINA je ljudska igra v režiji Žarka Petana. Je kabaretno zasnovana in sprejgovi o času svetovne gospodarske krize in napovedujočem se terorju nacistične diktature.

Italijanska drama Carla Goldonija GROBIJANI nam bo v režiji Mirana Hercoga prikazala diplomatsko žensko nadvlado pri moženju hčera. Seveda gre za komedijo.

MGL načrtuje še uprizoritev angleške sodobne drame CARITAS, PRITOŽBO FRANCA MRZLEŠA Aleksandra Marodiča, Toma Kempinskega DUET ZA ENEGA in recital slovenske poezije OD VODNIKA DO DANES ter glasbeni recitativ pesmi in songov Ervina Fritza.

N. L. Č.

Samorastnik Tone Pečan

Mikavni svet barv

Likovne razstave, pa naj že bodo v mestu ali na podeželju, vse pogosteje preraščajo svoj ozki akademski okvir in vse bolj pritegujejo tudi širše ljudske množice.

Tako je tudi nedavna razstava slikarja – samorastnika Toneta Pečana iz Brezij v malem brezniškem gasilskem domu pritegnila predvsem mlade, ki so ob njej dobili provrstno priložnost, da se seznanijo s preprosto ljudsko umetnostjo.

Na vpogled je bilo štiriinštirideset del, ki jih je mladi slikar ustvaril v zadnjih nekaj letih – od tega največ akvarelov, olj in risb s svinčnikom. Tematsko je bil izbor razstavljenih del kar najbolj raznovrsten: tu so bile krajine v kar najbolj realističnem izrezu, na-pol ekspresionistične figure ljudi v različnem življenjskem okolju, pa prizori iz bogate ljudske folklorne (po predlogi Maksima Gasparija) in portreti preprostih kmečkih ljudi. Na prvi pogled je vsa ta pisana paleta najrazličnejših motivov in tem morda delovala nekotlikanj neubrano, vendar pa je kljub temu dala slutiti talentiranega umetnika, ki še čaka na svoj trenutek. Vsekakor pa je razstava vnesla nove svežine v kulturno življenje malih Brezij in dokazala, da se tudi ta kraj vse bolj ogreva za to plemenito ljudsko dejavnost.

Branko Vrhovce

Ob 25. maju – dnevu mladosti smo v DE Sonje Vidmar II-Murgle izvedli predstavitev dejavnosti. Vse vsebine so bile prežete z mislijo na tovariša Tita. Predstavitev so si ogledali starši in delavci iz GP. Starši, ki so bili prisotni ob ustvarjanju otrok, so bili zelo navdušeni nad tem, da so si lahko ogledali svojega otroka ob igri in življenju v VVO.